Lietas Nr. 130024016
Lietas arhīva Nr. 1-0240-16/17

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2016.gada 3.februārī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesnese I.Millere,
ar tiesas sēžu sekretāri K.Elksnīti,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu,
attiecībā pret /pers. A/, personas kods /personas kods/, un

k o n s t a t ē j a

2016.gada 5.janvārī Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Centra iecirkņa Kārtības policijas nodaļas (turpmāk – VP RRP RCI KPN) inspektors Ē.Eleds sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PC195354 (turpmāk - Protokols), par to, ka 2016.gada 4.janvārī plkst.18.25 /pers. A/Rīgā, Matīsa ielā 9 VP RRP RCI ļaunprātīgi nepakļāvās policijas iestādes darbinieka likumīgām prasībām.

Izdarītais administratīvais pārkāpums kvalificēts pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - Latvijas APK) 175.panta par ļaunprātīgu nepakļaušanos policijas darbinieka, pašvaldības policijas darbinieka, robežsarga vai zemessarga, kā arī karavīra likumīgajam rīkojumam vai prasībai, kad viņi izpilda sabiedriskās kārtības sargāšanas vai dienesta pienākumus.

Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana ir pakļauta tiesai.

/pers. A/ uz lietas izskatīšanu, kas nozīmēta 2016.gada 3.februārī neieradās un par neierašanās iemesliem nepaziņoja.

Saskaņā ar Latvijas APK 260.panta otro daļu, personai, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir tiesības piedalīties lietas izskatīšanā. /pers. A/ par lietas izskatīšanas laiku un vietu tika savlaicīgi paziņots, ievērojot Latvijas APK 268.[1]panta nosacījumus. /pers. A/ uz lietas izskatīšanu neieradās, kā arī no viņa nav saņemts lūgums atlikt lietas izskatīšanu, līdz ar ko, secinu, ka /pers. A/ nevēlas izmantot savas tiesības piedalīties lietas izskatīšanā, tādēļ nolēmu lietu izskatīt bez /pers. A/ piedalīšanās.

Latvijas APK 244.pants nosaka, ka institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Latvijas APK 243.panta pirmā daļa paredz, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras Latvijas APK paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izspriešanā.

Latvijas APK 243.panta piektā daļa paredz, kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem. No minētā panta astotās daļas izriet, ka iegūtie fakti vai ziņas jāvērtē kopumā un savstarpējā sakarībā.

Saskaņā ar Latvijas APK 243.[1] pantu pierādīšanas līdzekļi administratīvā pārkāpuma lietā ir pie administratīvās atbildības sauktās personas paskaidrojumi; personu liecības; eksperta atzinums; kompetentās institūcijas atzinums; dokuments, kas satur ziņas par faktiem, rakstveidā vai citā formā; elektroniskie pierādījumi; procesuālajās darbībās rakstveidā vai citā veidā nostiprinātās ziņas par faktiem; lietiskie pierādījumi.

Pārbaudījusi lietas materiālus, konstatēju, ka lietā ir atrodami sekojoši rakstveida pierādījumi: Protokols; /pers. B/ un /pers. C/ paskaidrojumi, policijas darbinieku I.Justa un J.Griņeviča ziņojumi.

Vērtējot lietā esošos pierādījumus, secinu, ka saskaņā ar likuma „Par policiju" 22.panta pirmo daļu, policijas darbinieks ir valsts varas pārstāvis, un likumīgās prasības un rīkojumi, ko viņš izvirzījis vai devis, pildot dienesta pienākumus, visām personām ir obligāti jāizpilda. Nepakļaušanās policijas darbinieka likumīgajām prasībām ir sodāma. Minētā panta trešā daļa nosaka, ka policijas darbinieka prasības ir obligātas un rīcība ir saistoša jebkurai personai, kamēr amatpersona, kas pilnvarota kontrolēt vai uzraudzīt viņa darbību, nebūs tās apturējusi vai atcēlusi.

Lai personu sauktu pie administratīvās atbildības par Latvijas APK 175.pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, ir jākonstatē, ka policijas darbinieku izvirzītās prasības personai bija likumīgas un pamatotas.

Kā atzīst Senāta Administratīvo lietu departaments 2006.gada 14.novembra spriedumā lietā Nr.SKA-454/2006, administratīvo atbildību par nepakļaušanos policijas darbinieka likumīgajam rīkojumam vai prasībām, kad viņš izpilda sabiedriskās kārtības sargāšanas vai dienesta pienākumus, iespējams piemērot tikai tādā gadījumā, ja administratīvā pārkāpuma lietā tiek konstatēts, ka policista rīkojums vai prasības konkrētajā gadījumā bijušas likumīgas. Administratīvo lietu departamenta ieskatā likumīgs rīkojums vai prasība Latvijas APK 175.panta un likuma „Par policiju" 22.panta pirmās daļas izpratnē ir objektīvi likumīgs rīkojums vai prasība, proti, šādam rīkojumam vai prasībai pēc sava satura ir jāatbilst likumam. Tādējādi, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, vienmēr nepieciešams noskaidrot, vai konkrētajā gadījumā policijas darbinieka rīkojums vai prasība bijuši likumīgi. Attiecībā uz konkrēto lietu minētais nozīmē to, ka nepieciešams noskaidrot, vai *J.K.* bija izdarījis administratīvo pārkāpumu, kuru viņam pieprasīja pārtraukt.

Administratīvo lietu departaments pēc būtības par pareizu atzīst Administratīvās apgabaltiesas izteikto viedokli, ka jebkurš policijas darbinieka rīkojums, ko viņš izdevis, pildot dienesta pienākumus, atzīstams par visiem saistošu un sākotnēji ir jāizpilda. Vienlaikus Administratīvo lietu departamenta ieskatā nevar liegt pašai personai, pret kuru vērstas policijas darbinieku prasības, kvalificēti izvērtēt izvirzīto prasību tiesiskumu.

Ja persona uzskata, ka policijas darbinieku prasības konkrētajā gadījumā nav likumīgas, nepakļaujoties šīm prasībām, persona uzņemas risku par to, ka, ja vēlāk tiks konstatēts, ka policijas darbinieku prasības bija likumīgas, bet pašas personas izdarītais vērtējums kļūdains, šo personu sauks pie administratīvās atbildības par nepakļaušanos šīm prasībām. Taču, ja tiks konstatēts, ka prasības nebija likumīgas, kā atzīst Administratīvo lietu departaments, personu nevar saukt pie administratīvās atbildības par nepakļaušanos likumīgajām prasībām, jo šādā gadījumā nebūs izpildījies

administratīvā pārkāpuma sastāvs, proti, nebūs Latvijas APK 175.pantā *expressis verbis* paredzētie „likumīgais rīkojums vai prasības". Savukārt, ja nav administratīvā pārkāpuma sastāva, personu nevar saukt pie administratīvās atbildības (*skat. Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 14.novembra spriedumu lietā Nr.SKA-454/2006*).

Savukārt, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2007.gada 25.aprīļa spriedumā lietā Nr.SKA-157/2007 atzīst, ka administratīvā pārkāpuma protokols ir dokuments, kurā kompetenta amatpersona rakstveidā fiksē kādas personas prettiesiskas darbības, par kurām paredzēta administratīvā atbildība. Šis dokuments, kā sākotnējā apsūdzība ir pamats turpmākai lietvedībai administratīvā pārkāpuma lietā.

Līdz ar to, no vienas puses, institūcija, kuras kompetencē ir pieņemt lēmumu lietā, izvērtē, vai persona par protokolā fiksētajām darbībām ir saucama pie administratīvās atbildības, Savukārt, no otras puses, personai, par kuras darbībām protokols sastādīts, ir iespēja pienācīgi īstenot procesuālās garantijas savai aizstāvībai sakarā ar protokolā norādīto pārkāpumu (piemēram, sagatavot savus argumentus, iesniegt pierādījumus). Līdz ar to lēmums administratīvā pārkāpuma lietā būtu jāpieņem par tiek faktiem, kas norādīti protokolā – jaunu faktu norādīšana lēmumā varētu pārkāpt personas procesuālās tiesības (*skat. 2007.gada 25.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKA-157/2007*).

Ņemot vērā minēto, nolēmums administratīvā pārkāpuma lietā jāpieņem par tiem faktiem, kas norādīti Protokolā. Protokolā norādīts, ka Protokolā norādītajā laikā un vietā /pers. A/ ļaunprātīgi nepakļāvās policijas iestādes darbinieka likumīgām prasībām. Minētās darbības kvalificētas pēc Latvijas APK 175.pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāva.

Lai konstatētu personas rīcībā Latvijas APK 175.pantā paredzēto administratīvā pārkāpuma sastāvu, lietas materiālos nepieciešams iegūt konkrētas ziņas - kādas prasības policijas darbinieki personai ir izvirzījuši, vai izvirzītās prasības bija likumīgas un pierādījumus tam, ka persona ir ļaunprātīgi atteikusies izpildīt policijas darbinieku likumīgās prasības, kad viņi izpilda sabiedriskās kārtības sargāšanas vai dienesta pienākumus.

Latvijas APK 248.panta pirmā daļa noteic, ka protokolā par administratīvo pārkāpumu norāda protokola sastādīšanas laiku un vietu, protokola sastādītāja vārdu, uzvārdu, institūciju, kuru viņš pārstāv, amatu, ziņas par pārkāpēja personu, administratīvā pārkāpuma izdarīšanas vietu, laiku, pārkāpuma būtību, normatīvo aktu un normu, kas paredz atbildību par šo pārkāpumu, citas ziņas, kas nepieciešamas lietas izlemšanai.

Lai konstatētu vai policijas darbinieka izvirzītās prasības bija likumīgas, uzskatu, ka Protokolā ir jānorāda kādas prasības policijas darbinieks izvirzīja /pers. A/ un ar kādu normatīvo aktu tās ir pamatotas. Savukārt, Protokolā nav norādīts ne kādas prasības /pers. A/ tika izvirzītas, ne ar kādu normatīvo aktu tās ir pamatotas, ne kā izpaudās /pers. A/ nepakļaušanās policijas darbinieka likumīgajām prasībām. Līdz ar ko, tiesnesim izskatot lietu un vērtējot Protokolu nav iespējams konstatēt, kādas prasības policijas darbinieki /pers. A/ izteica, kurām viņš ļaunprātīgi nepakļāvās un vai policijas darbinieku izteiktās prasības bija likumīgas.

Uzskatu, ka konstatējot administratīvo pārkāpumu, tas ir iestādes, kura ir veikusi lietvedību un sastādījusi administratīvā pārkāpuma protokolu, pienākums norādīt uz to, kādas likumīgas prasības policijas darbinieki bija izteikuši, ar kādu normatīvo aktu tās ir pamatotas un iestādes pienākums ir pierādīt, ka policijas darbinieka prasība bija likumīga. Uzskatu, ka tiesnesim izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, ir jāvērtē administratīvā pārkāpuma protokolā norādītās ziņas par pārkāpumu, nevis pēc savas iniciatīvas nolēmumā būtu jāpapildina Protokolu, lai personas darbībās konstatētu administratīvo pārkāpumu. Latvijas APK 243.panta otrā daļa nosaka, ka iestādē pierādīšanas pienākums administratīvā pārkāpuma lietvedībā ir institūcijai (amatpersonai), kura sauc personu pie administratīvās atbildības, bet tiesā — iestādei. Savukārt, iestādes pārstāvis uz lietas izskatīšanu nebija ieradies.

Vienlaicīgi, uzskatu, ka jaunu faktu norādīšana, kas nav minēti Protokolā, neatbilstu arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta iepriekš norādītajai atziņai, ka lēmums administratīvā pārkāpuma lietā būtu jāpieņem par tiek faktiem, kas norādīti protokolā – jaunu faktu norādīšana lēmumā varētu pārkāpt personas procesuālās tiesības.

Senāta Administratīvo lietu departaments spriedumā lietā Nr. SKA-48/2009 norāda, ka atbilstoši Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā nostiprinātajai nevainīguma prezumpcijai jāpierāda ir personas vaina pārkāpuma izdarīšanā, nevis nevainīgums. Proti, nevainīgums tiek prezumēts, ja nav pierādījumu par pretējo. Ja persona tiek atzīta par vainīgu pārkāpuma izdarīšanā, lai gan lietā nav pierādījumu, kas pierādītu tās vainu, tiek pārkāpta nevainīguma prezumpcija (*skat. Senāta Administratīvo lietu departaments 2009.gada 3.marta spriedumu lietā Nr. SKA-48/2009*).

Administratīvā apgabaltiesa 2009.gada 29.aprīļa spriedumā lietā Nr.P129022608 norāda, ka lietās, kurās tiek lemts par personas sodīšanu, tiek piemērots princips, ka pamatotas šaubas tiek tulkotas par labu personai, kuru sauc pie likumā noteiktās atbildības un soda (*in dubio pro civis*) (*skat. Administratīvās apgabaltiesas 2009.gada 29.aprīļa spriedumu Nr. P129022608*).

Uzskatu, ka radušās šaubas ir tulkojamas par labu pie administratīvās atbildības saucamai personai, līdz ar ko, lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā ir izbeidzama. Personas saukšana pie administratīvās atbildības uz pieņēmumu pamata nav pieļaujama.

Novērtējot lietas apstākļus, pamatojoties uz Latvijas APK 7., 175., 213., 239.panta 1.punktu, 243.- 244., 268.[1], 274., 275., 276., 289.[7], 289.[16], 289.[17], 289.[18] un

n o s p r i e d a

lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā attiecībā pret /pers. A/, personas kods /personas kods/, par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu izbeigt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna sprieduma paziņošanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā. Pilns spriedums sastādīts un pieejams tiesas kancelejā 2016.gada 3.februārī.

Tiesnese I.Millere